

Initiativärende Hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-05-08

Säkerställ tillgång till PrEP-förskrivning

Region Skåne har sedan 2018 erbjudit förskrivning av Pre-ExpositionsProfylax (PrEP) för personer med förhöjd risk för att smittas av hiv. PrEP är en förebyggande behandling som rätt utförd har visat minska risken för att smittas av hiv med 86 procent. Sedan PrEP-behandling blev tillgänglig i Sverige har därför antalet nya inhemska fall minskat drastiskt.

I Skåne sker förskrivning och uppföljning av PrEP av Centrum för sexuell hälsa (CSH) i Malmö samt i mindre skala på Helsingborgs lasarett. Sedan 2018 har drygt 600 personer fått behandling via CSH. Den som förskrivits PrEP behöver utöver medicinen genomföra provtagning fyra gånger per år för hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar. Riskgruppen har till 99 procent utgjorts av män som har sex med män vilket också är den riskgrupp där man internationellt har sett störst nytta med PrEP.

Verksamheterna som förskriver PrEP i Skåne är dock inte dimensionerade efter behovet. Antalet patienter som anmält intresse för PrEP-behandling har ökat kraftigt sedan starten utan att resurserna hängtt med. Samtidigt har även andra patientgrupper ökat kraftigt, till exempel personer som smittats av gonorré.

Sammantaget gör det att resurserna inte räcker. Därför tvingades CSH i oktober 2023 att pausa intaget av nya PrEP-patienter. I början av året stod runt 100 personer i kö för att börja PrEP-behandling, men både de patienterna och personer som nu vill ställa sig i kö har fått veta att det i dagsläget inte är aktuellt att starta upp nya behandlingar.

Den pausade förskrivningen riskerar att leda till att fler patienter smittas med hiv. Det torde därför finnas en hälsoekonomisk vinst med PrEP-förskrivningen. Med fler medarbetare kan smittspridningen av hiv minskas. Det vinner både patienterna och Region Skåne på.

För att kunna öka intaget har CSH förändrat sina rutiner så att enbart den första provtagningen under året kommer ske på plats på CSH, medan övriga hanteras dels genom självprovtagning och dels genom prov på andra enheter, till exempel vårdcentraler, som sedan följs upp av CSH. Det kommer förhoppningsvis att leda till ökad tillgänglighet, men det kommer inte att lösa problemet med att verksamheten i grunden är underdimensionerad.

Bristen på resurser gör att olika riskgrupper och patientgrupper riskerar att ställas mot varandra, vilket är olyckligt. Det behövs därför en regional satsning på PrEP och på hudmottagningarna som arbetar med sexuell hälsa och könssjukdomar. Förskrivningen av PrEP behöver dessutom ske på fler platser i Skåne för att skapa en geografiskt jämlik vård och minska trycket på CSH.

I syfte att korta väntetiderna till PrEP-behandling i Region Skåne och för att få igång den pausade förskrivningen föreslår Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet därför:

att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att skyndsamt utreda hur stora resurstillskott som behövs för att möta behovet av PrEP-behandlingar i Region Skåne och återkomma med ett beslutsärende till nämnden.

att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ta fram en plan för att decentralisera PrEP-föreskrivningen till fler enheter i Skåne och återrapportera till nämnden.

För Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson (S)

Peter Ahlbom (V)

Mätta Ivarsson (MP)